C/2023/457

1.12.2023

P9_TA(2023)0098

Revízia systému EÚ na obchodovanie s emisiami

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 18. apríla 2023 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a nariadenie (EÚ) 2015/757 (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211A(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(C/2023/457)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2021)0551),

— so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 192 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C9-0318/2021),

— so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

— so zreteľom na odôvodnené stanovisko predložené na základe Protokolu č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality českým Senátom, ktorý tvrdí, že návrh legislatívneho aktu nie je v súlade so zásadou subsidiarity,

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 8. decembra 2021 ([1]),

— zo zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 28. apríla 2022 ([2]),

— so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 74 ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 8. februára 2023, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

— so zreteľom na rozhodnutie Konferencie predsedov z 9. marca 2023 povoliť Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín rozdeliť legislatívny postup a pristúpiť k predloženiu dvoch samostatných konsolidovaných textov na posúdenie v pléne,

— so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanoviská Výboru pre rozpočet, Výboru pre priemysel, výskum a energetiku, Výboru pre rozvoj a Výboru pre dopravu a cestovný ruch,

— so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A9-0162/2022),

1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní ([3]);

2. berie na vedomie vyhlásenia Komisie uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;

3. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;

4. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

P9_TC1-COD(2021)0211A

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 18. apríla 2023 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/…, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, smernici (EÚ) 2023/959.)

([1]) Ú. v. EÚ C 152, 6.4.2022, s. 175.
([2]) Ú. v. EÚ C 301, 5.8.2022, s. 116.
([3]) Táto pozícia nahrádza pozmeňujúce návrhy prijaté 22. júna 2022 (Ú. v. EÚ C 32, 27.1.2023, s. 108).

PRÍLOHA K LEGISLATÍVNEMU UZNESENIU

Vyhlásenia Komisie pri príležitosti prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/959 [1] ktorou sa mení smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii

Inovačný fond a námorná doprava

Vybrané témy týkajúce sa námornej dopravy vo výzvach na podávanie návrhov uvedených v článku 10a ods. 8 by mali do roku 2030 v týchto oblastiach využiť 20 miliónov kvót podľa príslušných uplatniteľných pravidiel.

Transparentnosť trhu

V záujme ďalšieho posilnenia integrity a transparentnosti európskeho trhu s uhlíkom Komisia zavedie zmeny do delegovaných aktov, ktorými sa riadi obchodovanie s emisnými kvótami formou aukcie a fungovanie registra Únie, a to s cieľom zlepšiť regulačné oznamovanie a monitorovanie trhu s emisnými kvótami a ich derivátmi, podporiť predchádzanie zneužívaniu trhu a jeho odhaľovanie a pomáhať pri udržiavaní riadnych trhov s emisnými kvótami a súvisiacimi derivátmi.

V článku 36 nariadenia Komisie (EÚ) č. 1031/2010 (nariadenie o obchodovaní s emisnými kvótami formou aukcie) sa stanovuje povinnosť aukčnej platformy oznamovať svojmu príslušnému vnútroštátnemu orgánu určenému podľa smernice 2014/65/EÚ (MiFID II) úplné a presné údaje o každej aukčnej transakcii. V rámci nadchádzajúcej revízie nariadenia o obchodovaní s emisnými kvótami formou aukcie Komisia zabezpečí, aby sa údaje o obchodovaní tiež oznamovali priamo Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA). Tým sa posilní účinné monitorovanie obchodovania s emisnými kvótami formou aukcie a príslušné väzby so sekundárnym trhom.

V článku 55 ods. 4 nariadenia Komisie (EÚ) 2019/1122 (nariadenie o registri) sa stanovuje, že čisto bilaterálne mimoburzové transakcie sa pri iniciácii prevodu emisných kvót musia označiť v registri Únie. Účastníci trhu však toto označovanie nevykonávajú systematicky. Komisia zmení požiadavku na označovanie čisto bilaterálnych mimoburzových transakcií s cieľom lepšie informovať majiteľov účtov a zabezpečiť lepšie vykonávanie tohto ustanovenia. Komisia okrem toho vykoná technické úpravy v systéme registra Únie, aby sa toto označenie stalo povinnou požiadavkou na vykonávanie transakcií.

S cieľom zlepšiť kvalitu údajov, ktoré majú regulačné orgány trhu k dispozícii o tzv. spotovom trhu s emisnými kvótami, Komisia zmení aj nariadenie o registri, aby mohli tieto regulačné orgány požiadať o pravidelný prístup k údajom z registra Únie. Regulačným orgánom to umožní včas dostávať informácie, ktoré môžu krížovo kontrolovať s regulačnými údajmi získanými o trhoch s derivátmi, a v prípade potreby zasiahnuť, aby sa zachovalo riadne fungovanie európskeho trhu s uhlíkom.

Komisia by napokon chcela pripomenúť, že od januára 2018 sa emisné kvóty klasifikujú podľa smernice o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID II) ako finančné nástroje. V minulosti sa pravidlá finančného trhu vzťahovali len na zmluvy o derivátoch emisných kvót. Táto klasifikácia v praxi vytvára veľmi špecifické povinnosti pre subjekty obchodujúce na európskom trhu s uhlíkom.

Podľa článku 58 smernice 2014/65/EÚ (MiFID II) musia všetci účastníci trhu denne podávať správy o počte pozícií, ktoré držia na trhu s uhlíkom (podávanie správ o pozíciách). Tieto správy o pozíciách sa predkladajú príslušným vnútroštátnym orgánom a každý týždeň ich uverejňuje ESMA.

Podľa článku 26 nariadenia (EÚ) č. 600/2014 (MiFIR) musia účastníci trhu vnútroštátnym orgánom oznamovať aj podrobné údaje o všetkých svojich finančných transakciách s emisnými kvótami a ich derivátmi vrátane mimoburzových transakcií (povinnosť oznamovať transakcie). Podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 596/2014 (nariadenie o zneužívaní trhu) sa na všetkých účastníkov trhu vzťahujú prísne pravidlá na predchádzanie zneužívaniu trhu vrátane právnej povinnosti oznamovať akékoľvek podozrivé obchodné správanie príslušným finančným orgánom.

Účastníci trhu musia svoje transakcie s kvótami a ich derivátmi oznamovať príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré sú zodpovedné za dohľad nad trhom s uhlíkom. Na európskej úrovni ich činnosť koordinuje ESMA rovnako ako v prípade iných finančných nástrojov.

[1] Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 134.

Použitie príjmov

Komisia sa domnieva, že v článku 3d ods. 4, článku 10 ods. 3 a článku 30d ods. 6 smernice 2003/87/ES sa neukladá členským štátom povinnosť vyčleniť akékoľvek finančné prostriedky na vnútroštátnej úrovni. Uvedenou smernicou sa stanovuje zdroj príjmov, ako aj všeobecné účely, ktoré si členské štáty na použitie týchto príjmov môžu vybrať.

Komisia potvrdzuje, že členské štáty nie sú povinné vyčleniť príjmy z aukcií emisných kvót v rámci ETS, ale môžu použiť „ekvivalent vo finančnej hodnote“ týchto príjmov.